

คู่มือ

การประเมินนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการประเมินนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลิขสิทธิ์ของสำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๖๙-๕๑๐๑

นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำชี้แจง

การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานรางวัลให้แก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี และมีความมานะพยายามศึกษาเล่าเรียนจนได้ผลดี รวมทั้งโรงเรียน ที่จัดการศึกษาดีจนนักเรียนได้รับผลการเรียนดีเป็นส่วนรวม การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ในการคัดเลือกกำหนดให้ใช้แบบประเมินและคู่มือการประเมินตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ทุกวันนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้มีประเด็นสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาหลายประการที่ควรได้รับการปรับปรุง ประกอบกับนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้การประเมินต้องกระทำตรงประเด็น เลือกประเด็นประเมินที่สำคัญ และสะท้อนคุณภาพที่แท้จริง ปรับทัศนคติการประเมินให้ถูกต้องว่าเน้น

การประเมินตามบริบทที่เป็นจริงที่สถานศึกษาดำเนินการมาต่อเนื่อง ไม่ใช่
สร้างเอกสารเพื่อรับการประเมิน วิธีประเมินต้องได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากหลายแห่ง แล้วจึงอภิปรายสรุปเพื่อตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงปรับแบบประเมินและคู่มือการประเมิน
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เอกสารฉบับนี้เป็นคู่มือการประเมินนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน
ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ คุณสมบัติของนักเรียน ขั้นตอนการคัดเลือก ขอบเขต
การประเมิน รายการและวิธีการประเมิน เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก
และขั้นตอนการจัดทำคะแนน ซึ่งคณะกรรมการประเมินจะต้องศึกษา
อย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจและดำเนินการอย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอให้คณะกรรมการ
ประเมินดำเนินการประเมินและคัดเลือกตามแบบประเมินและคู่มือการประเมินนี้
อย่างเคร่งครัด เพื่อให้กระบวนการคัดเลือกมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน
ผลการประเมินมีความถูกต้องเที่ยงตรง ผู้ถูกประเมินได้รับความยุติธรรม
ทำให้สาธารณชนยอมรับผลการคัดเลือกด้วยความมั่นใจ อันเป็นการส่งเสริม
คุณค่าของรางวัลพระราชทานให้สมพระเกียรติอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจง	
๑. บทนำ	๑
๒. คุณสมบัติของนักเรียน	๓
๓. แนวปฏิบัติในการประเมินและคัดเลือก	๕
๔. ขอบเขตการประเมิน	๑๙
๕. วิธีประเมินและการให้คะแนน	๒๐
๖. ขั้นตอนการจัดทำคะแนนและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก	๓๙

๑. บทนำ

คุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ขึ้นอยู่กับมุมมองของนักการศึกษาว่าจะมองในมิติใดแต่ส่วนใหญ่มักมองใน ๓ มิติ คือ ๑) คุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒) คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน และ ๓) คุณภาพของผลผลิต นอกจากนี้ยังอาจหมายถึงความคาดหวังของชุมชนที่เห็นได้จากการที่มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาร่วมกัน และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระทำได้หลายทาง ได้แก่ การยกย่อง เชิดชูให้ขวัญกำลังใจ และประกาศให้สาธารณชนรับทราบอย่างแพร่หลาย เป็นต้น ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ไม่มีความล้าสมัย ดังจะเห็นได้จากการดำเนินงานคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

งานคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้ เกิดขึ้นจากน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระราชปรารภแต่ ๒๗๖๕ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ว่า การกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ล.ปิ่น มาลากุล) เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๐๖ ครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๖ และพระราชทานรางวัลแก่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามซึ่งจัดการศึกษาดีเด่น ในความของพระราชปรารภมีว่า “มีนักเรียนจำนวนมากซึ่งมีความประพฤติดีและมีความมานะพยายามศึกษาเล่าเรียนได้ผลดี รวมทั้งมีโรงเรียนซึ่งจัดการศึกษาดีจนนักเรียนได้รับผลการเรียนดีเป็นส่วนรวม นักเรียนและโรงเรียนที่มีคุณสมบัติดังกล่าวสมควรจะได้รับรางวัลพระราชทานและทรงยินดี

จะพระราชทานรางวัลให้” กระทรวงศึกษาธิการ (โดยกรมวิชาการซึ่งเป็นหน่วยงานในขณะนั้น) ได้น้อมนำพระราชปรารภมาพิจารณาดำเนินการด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และถือเป็นภารกิจสำคัญที่ปฏิบัติสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้ เพราะนอกจากจะเป็นโอกาสอันดีในการทำกิจกรรมที่สนองพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แล้ว รางวัลพระราชทานยังเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการยกระดับและพัฒนามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของชาติให้ดียิ่งขึ้นด้วย จึงเป็นที่ตระหนักชัดว่าพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทรงเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของชาติ พระราชทานขวัญกำลังใจแก่นักเรียน ที่มีความประพฤติดี มีผลการเรียนดี ตลอดถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้มาตรฐานดีเยี่ยมด้วยการพระราชทานรางวัลให้ในระยะแรกทรงพระราชทานด้วยพระองค์เอง ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณในการพระราชทานรางวัลนี้ สืบเนื่องมานับเป็นเวลามากกว่า ๕๐ ปีแล้วที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการและพัฒนางานมาโดยตลอด จนถึงขณะนี้ มีนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลพระราชทานไปแล้วมากกว่า ๔,๔๐๐ คน

งานคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน เป็นงานที่มีเกียรติและเป็นสิริมงคล สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการประเมินและคัดเลือกนักเรียนหรือสถานศึกษานั้น คณะกรรมการต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ บริสุทธ์ ยุติธรรม โดยใช้ความรู้ความสามารถ และดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินอย่างถูกต้องตามหลักการ มีใจเป็นกลาง ไม่นิยมเอียง เพื่อให้ได้นักเรียนหรือสถานศึกษาที่สมควรได้รับรางวัลพระราชทานอย่างแท้จริง

รางวัลพระราชทานเป็นรางวัลที่ทรงคุณค่าและเป็นเกียรติประวัติต่อผู้รับอย่างสูงสุด คุณความดีจะถูกประกาศและเผยแพร่ไปยังสาธารณชนทั่วไป นักเรียนหรือสถานศึกษาที่ผ่านการตัดสินต้องมีสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความยอดเยี่ยมอย่างโดดเด่น ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย/ทุกคนต้องตระหนักไว้เสมอว่าการดำเนินงานต้องกระทำอย่างรอบคอบ บริสุทธิ์ ยุติธรรม และผู้ที่ได้รับรางวัลไปแล้วต้องดำรงรักษาคุณความดีนั้นให้ยาวนานสืบไป

๒. คุณสมบัติของนักเรียน

นักเรียนที่เข้ารับการประเมินและคัดเลือกต้องมีคุณสมบัติ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) สถานภาพทางการศึกษา ๒) ผลการเรียนรู้ ๓) คุณลักษณะพื้นฐาน และ ๔) กิจกรรม/ผลงานดีเด่น

๒.๑ สถานภาพทางการศึกษา

นักเรียนที่เข้ารับการประเมินและคัดเลือกต้องเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาระดับที่ส่งเข้ารับการประเมินและคัดเลือก และได้เข้าศึกษาอยู่ในระดับดังกล่าวเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือ ๒ ภาคเรียน กล่าวคือ

ถ้าส่งเข้าคัดเลือกระดับประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ป. ๔ - ๕ - ๖

ถ้าส่งเข้าคัดเลือกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม. ๒ - ๓

ถ้าส่งเข้าคัดเลือกระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม. ๕ - ๖

๒.๒ ผลการเรียนรู้

นักเรียนที่เข้ารับการประเมินและคัดเลือกต้องเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามระดับที่ส่งเข้ารับการประเมิน และมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทุกภาคเรียน (GPA : Grade Point Average) ไม่ต่ำกว่า ๒.๗๕

ในการประเมินหาพบว่านักเรียนมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่กำหนดในข้อ ๒.๑ และ ๒.๒ ให้ถือว่าหมดสิทธิ์ในการเข้ารับการคัดเลือกในปีการศึกษานั้น

๒.๓ คุณลักษณะพื้นฐาน

นักเรียนที่เข้ารับการประเมินในแต่ละระดับต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานที่ดีใน ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ
- ๒) การมีทักษะการจัดการและการทำงาน
- ๓) คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๔ กิจกรรม/ผลงานดีเด่น

นักเรียนต้องมีกิจกรรมและหรือผลงานดีเด่นที่มีคุณประโยชน์มีคุณภาพแสดงออกถึงความมีคุณธรรมดีงามและสร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับ มีหลักฐานแสดงชัดเจน กิจกรรม/ผลงานดีเด้นั้นสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีและเผยแพร่ในวงกว้างได้

๓. แนวปฏิบัติในการประเมินและคัดเลือก

๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและคัดเลือก

๑) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ก. คณะกรรมการอำนวยการ ทำหน้าที่วางแผนการประเมิน
กลั่นกรองผลการประเมิน และเสนอผลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่เป็นศูนย์ประสานงานการคัดเลือกระดับจังหวัด ประกอบด้วย

- ๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธาน
- ๒) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ได้รับมอบหมาย รองประธาน
- ๓) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้าน
การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
- ๔) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา นั้น กรรมการ
- ๕) นักวิชาการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
- ๖) นักวิชาการศึกษา/ กรรมการและเลขานุการ
ผู้ที่ประธานเห็นสมควร

ข. คณะกรรมการประเมิน ทำหน้าที่ประเมินนักเรียน โดยให้
ประธานคณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินนักเรียน
จำนวนคณะละ ๓ หรือ ๕ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธาน
- ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ

- ๓) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา นั้น กรรมการ
- ๔) นักวิชาการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
- ๕) นักวิชาการศึกษา/
ผู้ที่ประธานเห็นสมควร กรรมการและเลขานุการ

๒) ระดับจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

ก. คณะกรรมการอำนวยการ ทำหน้าที่วางแผนการประเมิน
กลั่นกรองผลการประเมิน และเสนอผลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่
เป็นศูนย์ประสานงานการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย

- ๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
(ที่ได้รับเลือก) ประธาน
- ๒) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
(ที่เหลือ) รองประธาน
- ๓) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
- ๔) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งอยู่ในจังหวัดนั้น กรรมการ
- ๕) นักวิชาการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
- ๖) นักวิชาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
ได้รับเลือกเป็นประธานที่ประธานเห็นสมควร และเลขานุการ

ข. คณะกรรมการประเมิน ทำหน้าที่ประเมินนักเรียน โดยให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินนักเรียน จำนวน คณะละ ๓ หรือ ๕ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธาน
- ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ
ด้านการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
- ๓) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในจังหวัดนั้น กรรมการ
- ๔) นักวิชาการการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
- ๕) นักวิชาการการศึกษา/
ผู้ที่ประธานเห็นสมควร และเลขานุการ

หมายเหตุ การแต่งตั้งประธานเพื่อการดำเนินการคัดเลือกระดับ
จังหวัดนี้ ให้เขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต (กรณีจังหวัดที่มีหลายเขต) ตกลง
เลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคนใดคนหนึ่งเป็นประธาน
ต้องไม่เป็นเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกับที่ดำเนินการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด
และจะต้องประกาศให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ร่วมกัน

๓) ระดับกลุ่มจังหวัด

ก. คณะกรรมการอำนวยการ ทำหน้าที่วางแผนการประเมิน
แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน กลั่นกรองผลการประเมิน และเสนอผล
ไปยังคณะกรรมการดำเนินงานคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัล
พระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/
ผู้อำนวยการสำนักที่เลขาธิการ กพฐ. มอบหมาย
/ผู้ทรงคุณวุฒิ ประธาน

- ๒) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ได้รับเลือกให้เป็นศูนย์ประสานงาน
การคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด รองประธาน
- ๓) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต
ในกลุ่มจังหวัดนั้น กรรมการ
- ๔) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับเลือก
ให้เป็นศูนย์ประสานงานการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด
ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานรางวัลพระราชทาน
(จำนวน ๑ คน) กรรมการ
- ๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(จำนวนไม่เกิน ๓ คน) กรรมการ
- ๖) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดนั้น
(หน่วยงานละ ๑ คน) กรรมการ
- ๗) ประธานคณะกรรมการประเมินทุกคน กรรมการ
- ๘) นักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรรมการ
- ๙) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ได้รับการเลือกเป็นรองประธาน กรรมการและเลขานุการ
- ๑๐) นักวิชาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ได้รับการเลือกเป็นรองประธาน
ที่ประธานเห็นสมควร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข. คณะกรรมการประเมิน

ส่วนกลาง ให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้ง
คณะกรรมการประเมินนักเรียน จำนวนคณะละ ๓ หรือ ๕ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้ที่ประธานคณะกรรมการอำนวยการ
เห็นสมควร ประธาน
- ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
- ๓) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดนั้น กรรมการ
- ๔) นักวิชาการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
- ๕) นักวิชาการศึกษา/ผู้ที่ประธานเห็นสมควร กรรมการ
และเลขานุการ

ส่วนภูมิภาค ให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้ง
คณะกรรมการประเมินนักเรียน จำนวนคณะละ ๓ หรือ ๕ คน ประกอบด้วย

- ๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธาน
- ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
- ๓) ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดนั้น กรรมการ
- ๔) นักวิชาการศึกษา/ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ

๕) นักวิชาการศึกษา/ผู้ที่ประธานเห็นสมควร กรรมการ และเลขานุการ

หมายเหตุ

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินนักเรียนระดับจังหวัดหรือระดับกลุ่มจังหวัดก็ตาม ต้องไม่แต่งตั้งบุคคลที่เคยเป็นกรรมการประเมินนักเรียนซ้ำกับที่เคยประเมินมาแล้วไม่ว่าในระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับจังหวัด (ตัวอย่าง เช่น นายสมชาย ใจเป็นธรรม ประเมินนักเรียนชื่อเด็กชายดี รักเรียน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว ต้องไม่เป็นกรรมการประเมินเด็กชายดี รักเรียน ในระดับจังหวัด และระดับกลุ่มจังหวัดอีก)

๒. การเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิควรเป็นข้าราชการบำนาญที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาหรือเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

๓. ไม่แต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียเป็นกรรมการประเมินและไม่แต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นกรรมการประเมิน

๔. การออกประเมินประเภทนักเรียนต้องมีคณะกรรมการไปประเมินจำนวนไม่ต่ำกว่า ๓ คน

๓.๒ การดำเนินการคัดเลือกนักเรียน

๑) ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑.๑) ส่วนกลาง (เฉพาะกรุงเทพมหานคร) ดำเนินการดังนี้

๑.๑.๑) สถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คัดเลือกนักเรียนของตนตามคุณสมบัติ ตามระดับและขนาดสถานศึกษา ขนาดละ ๑ คน นักเรียนระดับประถมศึกษาส่งสมัครที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากทม. สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งสมัครที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๑ หรือเขต ๒ ตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษานั้นๆ

๑.๑.๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ หรือเขต ๒ เป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุกสังกัดโดยแยกตามสังกัด ตามระดับและขนาดสถานศึกษา ขนาดละ ๑ คน แล้วส่งให้สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการต่อไป

๑.๑.๓) สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประเมินนักเรียนตามระดับ การศึกษาและขนาดของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับผู้เข้ารับการคัดเลือก แต่ละระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษาทุกคนที่เข้ารับการคัดเลือก ตามผลคะแนนการประเมินจากลำดับที่ได้คะแนนสูงสุดลงมาถึงต่ำสุด

๑.๒) ส่วนภูมิภาค ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑) สถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คัดเลือกนักเรียนของตนตามคุณสมบัติ ตามระดับและขนาดสถานศึกษา ขนาดละ ๑ คน นักเรียนระดับประถมศึกษา ส่งสมัครที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษานั้นๆ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งสมัครที่สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำจังหวัด

๑.๒.๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแต่ละ เขตพื้นที่ เป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับประถมศึกษา และสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามระดับ การศึกษาและขนาดสถานศึกษา ขนาดละ ๑ คน แล้วส่งให้ศูนย์ประสานงาน การคัดเลือกระดับจังหวัด ดำเนินการต่อไป

๑.๒.๓) คณะกรรมการระดับจังหวัดคัดเลือกนักเรียนตามระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา ขนาดละ ๑ คน ส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัดนั้น

๑.๒.๔) คณะกรรมการระดับกลุ่มจังหวัดดำเนินการประเมินและคัดเลือกนักเรียนตามระดับและขนาดสถานศึกษา โดยเรียงลำดับผู้เข้ารับการคัดเลือกแต่ละระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษาทุกคนที่เข้ารับการคัดเลือก ตามผลคะแนนการประเมินจากลำดับผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดลงมาถึงต่ำสุด คณะกรรมการระดับกลุ่มจังหวัด ส่งผลการประเมินพร้อมแนบแบบประเมินที่กรอกคะแนนของคณะกรรมการประเมินรายคนและฉบับสรุปรวม (ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป พร้อมติดรูปถ่าย แบบรายงาน ก. แบบรายงาน ข. แบบ พร.๑ และแบบ พร.๒) พร้อมทั้งเอกสารประกอบอื่นๆ เช่น แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน ฯลฯ ส่งไปยังสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการดำเนินงานคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาตรวจสอบและเสนอผลต่อคณะกรรมการอำนวยการระดับกระทรวงศึกษาธิการตามจำนวนรางวัลที่กำหนดต่อไป

๒) วิธีการประเมินและคัดเลือก

ให้ดำเนินการตามแบบประเมินและคู่มือการประเมินนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน

ในกรณีที่ไม่มีนักเรียนเข้ารับการประเมิน ให้ระบุว่า “ไม่มีนักเรียนเข้ารับการประเมิน” และในกรณีที่มิมีนักเรียนเข้ารับการประเมินแต่ไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ระบุว่า “นักเรียนที่เข้ารับการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์”

ก่อนส่งผลการประเมินและเอกสารประกอบการพิจารณาไปยัง
สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ให้คณะกรรมการอำนวยการระดับกลุ่มจังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง
ของคะแนนการประเมิน ชื่อและชื่อสกุลของนักเรียน ชื่อสถานศึกษา ที่ตั้ง
และข้อมูลสำคัญในแบบประเมิน ชุดสรุปผลการประเมินของนักเรียนทุกคน
ที่เข้ารับการประเมินให้ถูกต้องครบถ้วน

แผนภาพแสดงขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนกลาง

แผนภาพแสดงขั้นตอนการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนภูมิภาค

๓.๓ เอกสารในการประเมินและคัดเลือกนักเรียน

ในการดำเนินการประเมินนักเรียนให้ใช้เอกสารในการประเมินและคัดเลือกนักเรียน ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ แบบรายงาน มี ๒ ชุด คือ

๑) แบบรายงาน ก. เป็นแบบรายงานตนเองของนักเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้เขียนรายงานด้วยตนเอง)

๒) แบบรายงาน ข. เป็นแบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะพื้นฐานและกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน ให้สถานศึกษาเป็นผู้เสนอข้อมูล

ส่วนที่ ๒ แบบประเมิน มี ๒ ชุด คือ

๑) แบบ พร.๑ เป็นแบบประเมินคุณลักษณะพื้นฐาน และกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน

๒) แบบ พร.๒ เป็นแบบสรุปการประเมินนักเรียน

๓.๔ การประเมินและคัดเลือกนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดวิธีการคัดเลือกนักเรียนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่จะประกาศเป็นปี ๆ ไป โดยให้คณะกรรมการคัดเลือกแต่ละระดับดำเนินการประเมินตามแบบประเมิน พร.๑ โดยใช้ข้อมูลในแบบรายงาน ก. และแบบรายงาน ข. เป็นส่วนหนึ่งประกอบการพิจารณา แล้วบันทึกผลสรุปในแบบ พร.๒ ทั้งนี้ คณะกรรมการคัดเลือกจะต้องพิจารณาคุณสมบัติของนักเรียนทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

๓.๔.๑ สถานภาพทางการศึกษา สถานศึกษาจะต้องเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๑

๓.๔.๒ ผลการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาส่งสำเนาเอกสารที่แสดงผลการเรียนรู้หรือผลการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการพิจารณาในขั้นต่อไป

๓.๔.๓ คุณลักษณะพื้นฐาน ให้คณะกรรมการในแต่ละชั้นตอนที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นประเมินนักเรียน ตามแนวทางและขอบเขตของคุณลักษณะ

พื้นฐาน โดยให้คะแนนเป็นระดับคะแนน ๑ ๒ ๓ และ ๔ ตามแบบประเมินด้านคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน (พร.๑) ข้อ ๑

๓.๔.๔ กิจกรรม/ผลงานดีเด่น ให้คณะกรรมการระดับสถานศึกษาคัดเลือกนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนบรรยายในแบบรายงานตนเอง (แบบรายงาน ก.) ด้วยลายมือของตนเอง และสถานศึกษาบรรยายตามแนวทางในการประเมินกิจกรรม/ผลงานดีเด่น ในแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน (แบบรายงาน ข.) เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการในขั้นตอนต่อไปพิจารณาหรือให้คะแนน หลักฐานหรือร่องรอยของกิจกรรม/ผลงานดีเด่นจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสืบค้นพฤติกรรม กิจกรรม/ผลงานว่าดีเด่นจริงหรือไม่อย่างไร และจะต้องเป็นกิจกรรม/ผลงานของนักเรียนผู้นั้นที่สะสมต่อเนื่องมาโดยตลอดในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาที่ส่งเข้ารับการประเมิน

คณะกรรมการคัดเลือกของแต่ละขั้นตอนทั้งจากระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด จนถึงระดับกลุ่มจังหวัด จะต้องพิจารณาตัดสินและคัดเลือกนักเรียน เพื่อเข้ารับรางวัลพระราชทานหรือให้ได้รางวัลชมเชย โดยให้คณะกรรมการสรุปผลการประเมินนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกนั้น ในแบบสรุป พร.๒ เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการในขั้นตอนต่อไปพิจารณา

กล่าวโดยสรุป ในการประเมินและคัดเลือกในระดับต่าง ๆ นั้น จะต้องจัดทำแบบประเมินดังนี้

ระดับสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

๑. **สถานศึกษา** ให้นักเรียนเขียนรายงานตนเอง ตามแบบรายงาน ก. และจัดทำแฟ้มสะสมงานของตนเอง

๒. **สถานศึกษา** กรอกข้อมูลทั่วไป และจัดทำแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนตามแบบรายงาน ข.

๓. **สถานศึกษา** ประเมินคุณลักษณะพื้นฐานและประเมินกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนตามแบบ พร.๑

๔. สถานศึกษา สรุปผลการให้คะแนนคุณลักษณะพื้นฐานและ
กิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนในแบบ พร.๑

๕. สถานศึกษา สรุปผลการประเมินและแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ
นักเรียนผู้นั้น ว่าสมควรจะได้รับรางวัลพระราชทานหรือรางวัลชมเชย
เพราะเหตุใดในแบบ พร.๒

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้คณะกรรมการคัดเลือกระดับเขตพื้นที่
การศึกษา ประเมินนักเรียนตามแบบประเมิน พร.๑ และสรุปตามแบบ พร.๒
พร้อมทั้งรวบรวมแบบรายงาน ก. แบบรายงาน ข. และแฟ้มสะสมงาน
ของนักเรียนทั้งหมด ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับเลือกให้เป็น
ศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด

ระดับจังหวัด ให้คณะกรรมการคัดเลือกระดับจังหวัด ประเมินนักเรียน
ตามแบบประเมิน พร.๑ และสรุปตามแบบ พร.๒ พร้อมทั้งรวบรวม
แบบรายงาน ก. แบบรายงาน ข. และแฟ้มสะสมงานของนักเรียนทั้งหมด
เพื่อนำเสนอระดับกลุ่มจังหวัด

ระดับกลุ่มจังหวัด ให้คณะกรรมการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด
ประเมินนักเรียนตามแบบประเมิน พร.๑ และสรุปตามแบบ พร.๒ พร้อมทั้ง
รวบรวมแบบรายงาน ก. แบบรายงาน ข. และแฟ้มสะสมงานของนักเรียน
ทั้งหมด เพื่อนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

****** ทุกระดับจะต้องแนบแบบประเมิน พร.๑ และแบบสรุป พร.๒
พร้อมหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาของสถานศึกษา (แบบรายงาน ก. และ ข.)
ส่งประกอบแนบไปทุกขั้นตอนของการประเมินคัดเลือกด้วย **

๔. ขอบเขตการประเมิน

ในการประเมินนักเรียนเพื่อคัดเลือกให้รับรางวัลพระราชทานนั้น คณะกรรมการประเมินจะประเมินนักเรียน ๒ ด้าน รายละเอียดแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านที่ ๑ การประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียน มีจำนวน ๓ รายการ ได้แก่

- ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ
- ๑.๒ การมีทักษะการจัดการและการทำงาน
- ๑.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ด้านที่ ๒ การประเมินกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน ให้นักเรียนระบุชื่อกิจกรรม/ผลงานที่น่าเสนอ จำนวน ๓ รายการ โดยคณะกรรมการประเมินจะพิจารณาจากร่องรอยหลักฐานที่ปรากฏ ๔ ประเด็น คือ

- ๒.๑ คุณประโยชน์
- ๒.๒ คุณภาพ
- ๒.๓ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ๒.๔ การเผยแพร่ผลงาน

๕. วิธีประเมินและการให้คะแนน

๕.๑ การจัดทำข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษา

เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม แก่ผู้ถูกประเมิน ให้นักเรียนเขียนรายงานด้วยตนเองในแบบรายงาน ก. และให้สถานศึกษาจัดทำแบบบันทึกข้อมูลพฤติกรรมรวมทั้งกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนตามแบบรายงาน ข. ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการประเมินใช้แบบรายงานทั้ง ๒ ฉบับ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือเป็นแนวทางในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐาน รวมทั้งกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนรายการต่าง ๆ ในแบบรายงาน ก. และแบบรายงาน ข. ให้สถานศึกษาดำเนินการกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ดังนี้

๕.๑.๑ แบบรายงาน ก. (แบบรายงานตนเองของนักเรียน)

ให้นักเรียนเขียนรายงานด้วยตนเองในแบบรายงาน ก. ไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ชื่อ นามสกุล ชื่อบิดาและมารดา
- ชื่อสถานศึกษา ชั้นเรียน แผนการเรียน
- ที่อยู่ปัจจุบันของนักเรียน
- ผลงานหรือกิจกรรมที่ทำแล้วและเกิดภาคภูมิใจ ได้รับ

การยกย่อง ได้รับรางวัล

- คติประจำใจ ความคาดหวังในอนาคต ฯลฯ

๕.๑.๒ แบบรายงาน ข. (แบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะพื้นฐานรวมทั้งกิจกรรม/ผลงานดีเด่น)

ให้สถานศึกษาเขียนบรรยายพฤติกรรมด้านคุณลักษณะพื้นฐานรวมทั้งกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนในแบบบันทึกข้อมูล ตามแนวทางดังนี้

กิจกรรมดีเด่นและผลงานดีเด่น	หลักฐานและหรือกรณีตัวอย่าง
ด.ช/ด.ญ....มีพฤติกรรมดีเด่นที่แสดงออกอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอในช่วงที่ศึกษาอยู่ระดับ...(ที่ส่งเข้ารับการประเมิน) จนเป็นที่ยอมรับและยกย่องจากครู เพื่อนร่วมชั้นเรียน/โรงเรียนและได้รับการชื่นชมจากท้องถิ่น ชุมชนแต่ละด้าน ดังนี้ ๑. คุณลักษณะพื้นฐาน ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ๑.๒ การมีทักษะการจัดการและการทำงาน ๑.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๒. กิจกรรม/ผลงานดีเด่น ระบุชื่อกิจกรรม/ผลงานที่นักเรียนนำเสนอจำนวน ๓ รายการเป็นอย่างน้อย 	เขียนบรรยายโดยยกกรณีตัวอย่างและหรือเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนผู้นี้มีพฤติกรรมดีเด่นที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเป็นที่ยกย่องและได้รับการยอมรับจากเพื่อน ครู - อาจารย์ หรือจากท้องถิ่น ชุมชน พร้อมทั้งแนบหลักฐานประกอบ เช่น ชิ้นงานหรือผลงาน เกียรติบัตร ประกาศนียบัตร เอกสารต่าง ๆ คำบอกเล่าของบุคคล ภาพถ่าย ฯลฯ พฤติกรรมดีเด่นแต่ละด้านจะมีเกณฑ์การพิจารณาหลักฐานหรือร่องรอย ประกอบด้านละ ๓ แหล่งข้อมูลเป็นอย่างน้อย

คณะกรรมการประเมินจะพิจารณาพฤติกรรม กิจกรรมและผลงานดีเด่นของนักเรียน โดยใช้แบบรายงานตนเองของนักเรียน (แบบรายงาน ก.) และแบบบันทึกข้อมูลแสดงพฤติกรรมดีเด่นของนักเรียน (แบบรายงาน ข.) เป็นพื้นฐานประกอบกับการตรวจสอบหลักฐานหรือร่องรอยตามแบบบันทึกข้อมูลนั้น

๕.๒ รายการประเมินและวิธีการประเมิน

การประเมินคุณลักษณะพื้นฐานและกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียนเพื่อคัดเลือกให้รับรางวัลพระราชทาน (ตามแบบ พร.๑) มีรายละเอียดดังนี้

๕.๒.๑ คุณลักษณะพื้นฐาน

ในการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนนั้น คณะกรรมการประเมินพึงพิจารณาขอบเขตของคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนที่เข้ารับการประเมินแต่ละระดับ ดังนี้

๑) **ระดับประถมศึกษา** ให้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการจัดการและการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ดังรายละเอียดในคำอธิบายระดับคุณภาพ) รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกระทำในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกัน และการทำประโยชน์เพื่อสังคม ทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา

๒) **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ให้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการจัดการและการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ดังรายละเอียดในคำอธิบายระดับคุณภาพ) รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกระทำในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกัน และการทำประโยชน์เพื่อสังคม ทั้งที่บ้าน ที่สถานศึกษา และในท้องถิ่น

๓) **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ให้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการจัดการและการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ดังรายละเอียดในคำอธิบายระดับคุณภาพ) รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกระทำในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันและการทำประโยชน์เพื่อสังคม ทั้งที่บ้าน ที่สถานศึกษา และในชุมชน

คุณลักษณะพื้นฐานที่จะประเมินนักเรียนจำนวน ๓ รายการนั้น แต่ละรายการมีเกณฑ์การให้ระดับคะแนนเป็น ๔ ระดับ ดังรายละเอียดของ รายการประเมิน คำอธิบายแนวทางการให้ระดับคะแนนแต่ละระดับคุณภาพ รวมทั้งวิธีประเมินและแหล่งข้อมูล ดังนี้

ระดับคุณภาพและคำอธิบาย

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้และฝึกฝนอบรมจากสถานศึกษา ประกอบด้วย ๑) ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น ๒) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ๓) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ ๔) พัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร

ระดับคุณภาพและคำอธิบาย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
๔	● อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้ ชัดเจน สามารถสรุปความ ตีความ ขยายความได้ สรุปสาระสำคัญจากการอ่านได้ ● เขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา สื่อความหมาย ใช้ภาษาที่สละสลวย สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรง ประเด็นที่กำหนด เข้าใจง่าย มีแนวคิดที่น่าสนใจ ประทับใจ โดดเด่น อย่างน้อย ๒ ภาษา ● คิดคำนวณถูกต้องตามระดับชั้นได้ดีเยี่ยม ● อธิบายหรือนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน เป็นระบบ มีการคิดวิเคราะห์ระดับสูง และคิดเชิงบวก สามารถเชื่อมโยงและสรุปหลักการเป็นของตนเองได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ รอบคอบ พัฒนางานได้อย่างสร้างสรรค์

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● เข้าใจ รู้เท่าทัน สามารถใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ (social network) ได้ถูกต้องและสร้างสรรค์ และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ● มีทักษะขั้นสูงในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย และมีวิจารณ์ในการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อถือได้ นำความรู้มาสร้างสรรค์ชิ้นงาน เกิดองค์ความรู้ใหม่ และเผยแพร่ผลงานได้ ● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ● มีความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้จากพื้นฐานเดิม ทั้งในด้าน ความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงทักษะต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม
๓	● อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้ ชัดเจน สามารถสรุปความ ตีความ ขยายความได้ ● เขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงประเด็น และเข้าใจง่าย ● คิดคำนวณถูกต้องตามระดับชั้นได้ดีมาก ● อธิบายหรือนำเสนองานขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน เป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เชื่อมโยง สรุปเหตุการณ์ โดยใช้กระบวนการคิด ● เข้าใจ รู้เท่าทัน สามารถใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ (social network) ได้ถูกต้อง และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ● มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่า ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
๒	● อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้ชัดเจน ● เขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงประเด็น ● คิดคำนวณถูกต้องตามระดับชั้นได้ดี ● อธิบายหรือนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ เชื่อมโยง สรุปเหตุการณ์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ● เข้าใจและรู้เท่าทันในการใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ (social network) ได้ถูกต้อง ● มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสาร สามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่า ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้
๑	● อ่านถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจเรื่องหรือข้อความที่อ่านได้ ● เขียนไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา แต่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงประเด็น ● คิดคำนวณถูกต้องตามระดับชั้นได้พอใช้ ● อธิบายหรือนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานได้โดยต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่นจึงจะสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ ● เข้าใจและรู้เท่าทันในการใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ (social network) ได้ถูกต้อง ● มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสาร สามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ไม่น้อยกว่า ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้

วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล

๑. พิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหลักฐานที่สถานศึกษาดำเนินการ

๒. ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน สมุดงาน สมุดแบบฝึกหัด สมุดบันทึกประจำวัน ฯลฯ ของนักเรียน

๓. ประเมินจากผลงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติในขณะสัมภาษณ์ เช่น อ่าน เขียนข้อความหรือเรื่องราว แสดงการคิดคำนวณ หรือให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมให้คณะกรรมการเห็นประจักษ์ตามความเหมาะสม

๑.๒ การมีทักษะการจัดการและการทำงาน

การมีทักษะการจัดการและการทำงาน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงาน มีวิจาร์ณญาณในการแก้ปัญหา และร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานอย่างเห็นคุณค่า ประกอบด้วย ๑) ความสามารถตัดสินใจสร้างงานและวางระบบการทำงาน ๒) ความสามารถทำงานเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๓) การเห็นความสำคัญและคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต และ ๔) ความสามารถในการนำทรัพยากร ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี มาใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับคุณภาพและคำอธิบาย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
๔	● ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ ศึกษารายละเอียดวางแผนตัดสินใจสร้างงาน มีขั้นตอนการทำงานชัดเจน สามารถปฏิบัติตามแผนได้ มีการตรวจสอบประเมินการทำงานและสรุปรายงานผลสำเร็จได้ตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ● เป็นผู้นำและรวบรวมกลุ่มเพื่อนให้ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม ให้ข้อคิดเห็นและแสดงความสามารถเด่นชัด ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของผู้อื่น ปฏิบัติงานต่อเนื่องจนมีผลงานเป็นที่ยอมรับ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต ตั้งใจ ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพสุจริต ● เลือกใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศ นวัตกรรม ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี มาใช้ในการทำงานให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการทำงานได้เหมาะสมกับงานและสภาพแวดล้อม
๓	● ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ วางแผนตัดสินใจสร้างงาน มีขั้นตอนการทำงาน ชัดเจน สามารถปฏิบัติตามแผนได้ มีการตรวจสอบประเมินการทำงาน และสรุปรายงานผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● เป็นผู้นำในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ทั้งในด้านความคิดเห็นและด้านความสามารถ ให้ความร่วมมือในการทำงาน รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของผู้อื่น ● มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต สนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพสุจริต ● เลือกใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศ ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการทำงานได้เหมาะสมกับงานและสภาพแวดล้อม
๒	● ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีขั้นตอนการทำงาน ตรวจสอบ และสรุปรายงานผลการทำงาน ● เป็นผู้ร่วมงานในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของผู้อื่น

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการประกอบอาชีพ และเรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพสุจริต ● เลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยี มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการทำงานได้เหมาะสม
๑	● มีการทำงาน ตรวจสอบ และสรุปรายงานผลการทำงาน ● เป็นผู้ร่วมงานในการทำงาน รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของผู้อื่น ● มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน เห็นความสำคัญและคุณค่าของการประกอบอาชีพสุจริต ● เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการทำงานได้เหมาะสม

วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล

๑. ประเมินจากผลงานตามบริบทจริงของสถานศึกษาและวิธีนำเสนอผลงาน
๒. ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน สมุดงาน สมุดแบบฝึกหัด หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของนักเรียน
๓. สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียน

๑.๓ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การมีจิตสำนึกที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ประกอบด้วย ๑) การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีตามหลักสูตรและคุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ๒) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓) การยอมรับเหตุผลและความคิดเห็นของผู้อื่น ๔) ความเป็นประชาธิปไตยและมีภาวะผู้นำ มีความมั่นใจ

ในตนเอง ๕) มีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุขและภัยอันตรายต่าง ๆ และ ๖) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ตามวัย มีสุขภาพจิตที่ดี และมีบุคลิกภาพที่ดี

ระดับคุณภาพและคำอธิบาย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
๔	● รักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเข้าร่วมกิจกรรมหรือปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ อย่างต่อเนื่องและภาคภูมิใจ ● ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และดำรงชีวิตอย่างพอเพียง เหมาะกับสภาพสังคมปัจจุบัน ● ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎระเบียบที่สถานศึกษากำหนด ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ แบ่งปันสิ่งของ และอาสาทำงานด้วยความมุ่งมั่นเต็มใจ ● ตั้งใจ แสวงหา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบการทำงาน และมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ● ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถนำ ภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ● มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ปฏิบัติจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างได้ ให้คำแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ● อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า รู้จักการถนอม รักษา นำกลับมาใช้ใหม่ ประดิษฐ์หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน และเผยแพร่ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตที่มีคุณค่าต่อสังคมและการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล ตัดสินใจด้วยตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ แนะนำหรืออธิบายให้ผู้อื่น ยอมรับให้เกียรติ และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ● เข้าใจหลักการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติตนได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างได้ ● มีความเป็นผู้นำ พัฒนาปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ มั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในสถานศึกษา หรือนอกสถานศึกษา บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดี ● มีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้เท่าทัน แก้ปัญหา และปฏิบัติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา อบายมุขต่าง ๆ อุบัติภัย อุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท ปัญหาทางเพศ โดยปฏิบัติตามเป็นแบบอย่าง แนะนำ และสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ ● มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงตามวัย มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสม ใช้เวลาสุขภาพ ศึกษารียบร้อย ร่าเริงแจ่มใส ออกกำลังกายหรือเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายเป็นประจำ อธิบายและให้คำแนะนำวิธีการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง รณรงค์ เผยแพร่การดูแลสุขภาพให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้เหมาะสม
๓	● รักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเข้าร่วมกิจกรรมหรือปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ สม่ำเสมอ ● ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบของสถานศึกษา แบ่งปันสิ่งของ อาสาทำงาน และช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ● ตั้งใจ แสวงหา ศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ รับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ ● ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถนำ ภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ● มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด เป็นแบบอย่างได้ และสามารถแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ● อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า รู้จักการถนอม รักษา นำกลับมาใช้ใหม่ ประดิษฐ์หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน และเผยแพร่ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาชุมชน ● มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจด้วยตนเองและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ แนะนำหรืออธิบายให้ผู้อื่นยอมรับตลอดจนยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ● เข้าใจหลักการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติตนได้เหมาะสม เป็นแบบอย่างได้ ● มีความเป็นผู้นำ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ มั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดี

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ รู้เท่าทัน สามารถแก้ปัญหา ปฏิบัติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา อบายมุขต่าง ๆ อุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท ปัญหาทางเพศ และสามารถให้คำปรึกษา ● สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ตามวัย มีบุคลิกภาพที่ดี ใฝ่หาสุขภาพ เรียบร้อย ร่าเริงแจ่มใส ออกกำลังกายและเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายสม่ำเสมอ อธิบายวิธีการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง รณรงค์เผยแพร่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตามโอกาส
๒	● รักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เข้าร่วมกิจกรรม และปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างต่อเนื่อง ● ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ● ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติตามข้อตกลงกฎระเบียบของสถานศึกษา แบ่งปันสิ่งของ และอาสาทำงานด้วยความเต็มใจ ● ตั้งใจ แสวงหา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รับผิดชอบที่จะทำงานให้สำเร็จ ● ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถนำ ภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต ● มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ ● อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า รู้จักการถนอม รักษา นำกลับมาใช้ใหม่ ประดิษฐ์หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน และเผยแพร่ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาในชุมชน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีผล ตัดสินใจด้วยตนเองและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ ตลอดจนยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ● ความเป็นผู้นำ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา ได้รับการยอมรับ ● เข้าใจหลักการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติได้ ● มีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยในบางสถานการณ์ รู้เท่าทัน สามารถแก้ปัญหา ปฏิบัติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา อบายมุขต่าง ๆ อุบัติภัย อุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท ปัญหาทางเพศ ● สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ตามวัย มีบุคลิกภาพที่ดี ใฝ่หาสุขภาพ เรียบร้อย ร่าเริงแจ่มใส เข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายบ่อย ๆ อธิบายวิธีการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงได้ถูกต้อง
๑	● รักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เข้าร่วมกิจกรรม และปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ● ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ● ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎระเบียบของสถานศึกษา และอาสาทำงานด้วยความเต็มใจ ● ตั้งใจ แสวงหา ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รับผิดชอบในการทำงาน ● ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย และร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ● อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คำนึง รู้จักการถนอม รักษา นำกลับมาใช้ใหม่ ประดิษฐ์หรือนำสิ่งอื่นมาทดแทน ● มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจด้วยตนเองและนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ● ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ สร้างความมั่นใจในตนเอง พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้ตนเองกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ร่วมงานหรือกิจกรรมในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา ● เข้าใจหลักการปฏิบัติตนในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติตามได้ ● มีทักษะชีวิตในการป้องกันตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย ปฏิบัติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา อบายมุขต่าง ๆ อุบัติภัย อุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท ปัญหาทางเพศ ● สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ตามวัย มีบุคลิกภาพที่ดี ใฝ่หาสุขภาพ เรียบง่าย ร่าเริงแจ่มใส ร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายตามความพอใจ

วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล

๑. สัมภาษณ์นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียน
๒. ตรวจสอบแฟ้มสะสมงาน และพิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สมุดบันทึกความดี เกียรติบัตรหรือรางวัลต่าง ๆ
๓. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

๕.๒.๒ กิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน

การประเมินกิจกรรม/ผลงานดีเด่นของนักเรียน ให้คณะกรรมการประเมินพิจารณากิจกรรม/ผลงานดีเด่นที่นักเรียนนำเสนอเพียง ๓ รายการ แต่ให้มีความหลากหลาย เช่น ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ด้านสิ่งประดิษฐ์ ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น โดยให้พิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) คุณประโยชน์ ๒) คุณภาพ ๓) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ ๔) การเผยแพร่ผลงาน ซึ่งมีรายละเอียดคำอธิบายระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับคุณภาพและคำอธิบาย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
๔	● คุณประโยชน์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต สภาวะแวดล้อม และเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการเพื่อส่วนรวมในกลุ่มนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ระดับประเทศหรือนานาชาติ ● คุณภาพ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างที่ดี ได้รับคัดเลือกส่งเข้าประกวดแข่งขัน สามารถสร้างชื่อเสียง ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากกลุ่มนักเรียน ตลอดจนครูอาจารย์และบุคคลทั่วไปทั้งในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ระดับประเทศหรือนานาชาติ ● ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นเกิดจากการรวบรวม ผสมผสาน เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมที่หลากหลายมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างมีหลักเกณฑ์ พัฒนาและริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่มีรายละเอียดซับซ้อน มีผลงานแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยสามารถบอกรายละเอียดของกิจกรรมที่ปฏิบัติหรือผลงานที่นำเสนอได้ชัดเจนน่าเชื่อถือ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● การเผยแพร่ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นมีการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ผ่านสื่อต่างๆ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ระดับประเทศ หรือนานาชาติ
๓	● คุณประโยชน์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต สภาวะแวดล้อม และเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการเพื่อส่วนรวมในกลุ่มนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ● คุณภาพ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ได้รับคัดเลือกส่งเข้าประกวด แข่งขัน สามารถสร้างชื่อเสียง ได้รับการยอมรับ และไว้วางใจจากกลุ่มนักเรียน ตลอดจนครูอาจารย์และบุคคลทั่วไป ทั้งในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ● ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นเกิดจากการรวบรวม ผสมผสาน เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างมีหลักเกณฑ์พัฒนาและริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่มีรายละเอียดซับซ้อน มีผลงานแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ โดยสามารถบอกรายละเอียดของกิจกรรมที่ปฏิบัติหรือผลงานที่น่าเสนอได้ ● การเผยแพร่ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นมีการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ผ่านสื่อต่างๆ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค
๒	● คุณประโยชน์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต สภาวะแวดล้อม และเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการเพื่อส่วนรวมในกลุ่มเพื่อนนักเรียน ได้รับผลดีเป็นที่ยอมรับในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ
	● คุณภาพ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นประสบความสำเร็จ ได้รับคัดเลือกเป็นผู้แทนเข้าประกวดแข่งขันในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด ● ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นเกิดจากการเชื่อมโยงความรู้ของตนเองกับประสบการณ์เดิมมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ผนวกกับการชี้แนะของผู้อื่นบางส่วน พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำซ้อน ผลงานเกิดประโยชน์อยู่บ้าง สามารถบอกรายละเอียดของกิจกรรมที่ปฏิบัติหรือผลงานที่ตนนำเสนอได้ ● การเผยแพร่ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นมีการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ผ่านสื่อต่างๆ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มนักเรียนระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ จังหวัด
๑	● คุณประโยชน์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือสภาวะแวดล้อม หรือเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการส่วนรวมกลุ่มเพื่อนและนักเรียน ได้รับผลดีเป็นที่ยอมรับในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ ● คุณภาพ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นประสบความสำเร็จ ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนเข้าประกวดหรือแข่งขันระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ ● ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นเกิดจากการเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์เดิมของตนเอง สร้างเป็นความรู้ใหม่ผนวกกับการชี้แนะของผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่ ริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่ซ้ำซ้อน สามารถบอกรายละเอียดของกิจกรรมที่ปฏิบัติหรือผลงานที่ตนเองนำเสนอได้ ● การเผยแพร่ : กิจกรรมหรือผลงานนั้นได้รับการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ในระดับสถานศึกษา ชุมชน อำเภอ

วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล

๑. พิจารณาจากหลักฐาน เช่น เอกสารคำสั่งแต่งตั้ง เกียรติบัตร รางวัลจากการประกวด การแข่งขันต่างๆ เป็นต้น
๒. สัมภาษณ์กลุ่มเพื่อนนักเรียน ผู้ร่วมงาน/กิจกรรม ครู
๓. วิเคราะห์จากรายงานผลการทำงาน กิจกรรม โครงการ ผลงานต่างๆ
๔. การนำเสนอผลงาน

๕.๓ วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล

ในการประเมิน คณะกรรมการประเมินต้องใช้การประเมินหลายวิธี เพื่อบรรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานให้ครอบคลุม ถูกต้อง และเพียงพอต่อการตัดสินใจ พิจารณารูปผลการประเมินของนักเรียนแต่ละรายที่เข้ารับการประเมิน เช่น

๑) สัมภาษณ์นักเรียนที่เข้ารับการประเมิน เพื่อนๆ ของนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่นักเรียนร่วมทำกิจกรรม/โครงการต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน

๒) สังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก เช่น การพูดจา กิริยา มารยาท การแต่งกาย บุคลิกลักษณะการแสดงความสามารถพิเศษ (เช่น เป็นนักพูด นักดนตรี นาฏศิลป์ เล่าประสบการณ์การทำโครงการที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ลงมือปฏิบัติตัวอย่างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมพัฒนา ฯลฯ) รวมถึงสังเกตสุขภาพ สุขนิสัยในการดูแลสุขภาพกายและใจ หรือสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน เป็นต้น

๓) ตรวจสอบร่องรอยจากเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น รายงานพฤติกรรมของนักเรียน รายงานผลการเรียนของนักเรียน แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น รายงานโครงการที่นักเรียนริเริ่มสร้างสรรค์ และดำเนินการเพื่อพัฒนาห้องเรียน โรงเรียน ห้องดินหรือชุมชน ไร่ เกียรติบัตรต่างๆ ฯลฯ

๕.๔ การสรุปผลการประเมินของนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน (ตามแบบ พร.๒)

ในทุกขั้นตอน ให้สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการประเมินที่มีต่อนักเรียนที่เข้ารับการประเมินว่าเพราะเหตุใดจึงเห็นว่านักเรียนที่เสนอมานี้สมควรได้รับรางวัลพระราชทานหรือรางวัลชมเชย

๖. ขั้นตอนการจัดทำคะแนนและเกณฑ์ การพิจารณาตัดเลือก

๖.๑ ขั้นตอนการจัดทำคะแนน

เมื่อคณะกรรมการประเมินแต่ละคนให้คะแนนตามรายการในแบบประเมินของตนและรวมคะแนนแต่ละด้านไว้แล้ว ให้ประธานและคณะกรรมการประเมินอภิปรายร่วมกันให้ได้ข้อยุติ และสรุปผลการประเมินในแบบสรุปผล (อยู่แผ่นหลังสุดของแบบประเมิน) ดังนี้

๑. ตรวจสอบผลรวมของคะแนนแต่ละด้านของกรรมการแต่ละคน

๒. หาผลรวมของคะแนนแต่ละรายการของกรรมการทั้งหมด

๓. หาค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะพื้นฐาน เพื่อประเมินการผ่านเกณฑ์ข้อที่ ๑ โดยการนำคะแนนของกรรมการแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนผลรวมของแต่ละรายการจากข้อ ๒ ตั้งหารด้วยผลคูณของจำนวนกรรมการทั้งหมดกับจำนวนรายการประเมินของข้อนั้น ๆ (ใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่งไม่ปัดเศษ) ตัวอย่าง รายการที่ ๑.๑ ได้คะแนนรวม ๑๘ จำนวนกรรมการ ๕ คน $(๑๘ \div ๕) = ๓.๖๐$

๔. นำค่าเฉลี่ยแต่ละรายการ (ผลจากข้อ ๓) รายการที่ ๑.๑ ถึง ๑.๓ มารวมกัน แล้วหารด้วย ๓ ได้เป็นค่าเฉลี่ยของการประเมินด้านคุณลักษณะพื้นฐาน (A) ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยรายการที่ ๑.๑ ถึงรายการที่ ๑.๓ เท่ากับ $(๓.๖๐ + ๓.๔๐ + ๔.๐๐) \div ๓ = ๓.๖๖$ (ไม่ปัดเศษ)

๕. หาค่าเฉลี่ยของการประเมินกิจกรรม/ผลงานดีเด่น เช่นเดียวกับ
ข้อ ๓

๖. นำค่าเฉลี่ยแต่ละรายการ (ผลจากข้อ ๕) รายการที่ ๑ ถึงรายการ
ที่ ๓ มารวมกันแล้วหารด้วย ๓ ได้เป็นค่าเฉลี่ยของการประเมินกิจกรรม
หรือผลงานดีเด่น (B) ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยรายการที่ ๑ ถึงรายการที่ ๓ เท่ากับ
(๓.๘๐ + ๓.๒๐ + ๓.๖๐) ÷ ๓ = ๓.๕๓ (ไม่ปัดเศษ)

๗. หาค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของนักเรียนโดยนำผลรวมของค่าเฉลี่ยของ
การประเมินด้านคุณลักษณะพื้นฐาน (A) รวมกับค่าเฉลี่ยของการประเมิน
กิจกรรมหรือผลงานดีเด่น (B) หารด้วย ๒ ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ยของการประเมิน
ด้านคุณลักษณะพื้นฐาน + ค่าเฉลี่ยของการประเมินกิจกรรมหรือผลงานดีเด่น
เท่ากับ ๓.๖๖ + ๓.๕๓ = ๗.๑๙ ÷ ๒ = ๓.๕๙

จากนั้น นำผลไปใช้ในการพิจารณาและอภิปรายเพื่อคัดเลือกนักเรียน
ว่าสมควรเสนอให้เข้ารับรางวัลพระราชทานหรือสมควรได้รับรางวัลชมเชย
และคณะกรรมการจะต้องสรุปความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหตุใดนักเรียน
จึงสมควรได้รับรางวัลนั้น

ตัวอย่าง สรุปการให้คะแนนของคณะกรรมการในแบบ พร. ๑

ใช้สรุปผลการประเมิน เด็กชายวินัย ใจเที่ยง จากคณะกรรมการ
๕ คน แสดงในตาราง ดังนี้

รายการประเมิน (จำนวนรายการ)	คะแนนของ กรรมการคนที่					ผลรวม ของ คะแนน แต่ละ รายการ	ค่าเฉลี่ย แต่ละ รายการ	หมายเหตุ
	๑	๒	๓	๔	๕			
๑. คุณลักษณะพื้นฐาน (๓ ข้อ)								
๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการ	๔	๔	๓	๓	๔	๑๘	๓.๖๐	$\hookleftarrow (๑๘ \div ๕)$
๑.๒ การมีทักษะการ จัดการและการทำงาน	๔	๓	๓	๓	๔	๑๗	๓.๔๐	$\hookleftarrow (๑๗ \div ๕)$
๑.๓ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	๔.๐๐	$\hookleftarrow (๒๐ \div ๕)$
รวมคะแนน คุณลักษณะพื้นฐาน	๑๒	๑๑	๑๐	๑๐	๑๒	๕๕	๓.๖๖	$\hookleftarrow$ A
๒. กิจกรรม /ผลงานดี เด่น (๑๒ ข้อ)								
๒.๑ รายการที่ ๑	๔	๓	๔	๔	๔	๑๙	๓.๘๐	$\hookleftarrow (๑๙ \div ๕)$
๒.๒ รายการที่ ๒	๓	๓	๔	๓	๓	๑๖	๓.๒๐	$\hookleftarrow (๑๖ \div ๕)$
๒.๓ รายการที่ ๓	๔	๓	๓	๔	๔	๑๘	๓.๖๐	$\hookleftarrow (๑๘ \div ๕)$
รวมคะแนนกิจกรรม / ผลงานดีเด่น	๑๑	๙	๑๑	๑๑	๑๑	๕๓	๓.๕๓	$\hookleftarrow$ B
คะแนนเฉลี่ยรวม (A + B) $\div$ ๒							๓.๕๙	$\hookleftarrow$ C

$$(๓.๖๖ + ๓.๕๓) \div ๒ = ๓.๕๙$$

เมื่อพิจารณาคะแนนของเด็กชายวินัย ใจเที่ยง พบว่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพื้นฐาน (A) และคะแนนกิจกรรม/ผลงานดีเด่น (B) ผ่านเกณฑ์ (ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ ทั้ง ๒ ด้าน) และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยทั้ง ๒ ด้าน มาหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินได้ ๓.๕๙ (C) แสดงว่าผ่านเกณฑ์การรับรางวัลพระราชทาน (เพราะได้ค่าเฉลี่ยสูงกว่า ๓.๕๐) สรุปได้ว่าเด็กชายวินัย ใจเที่ยง มีสิทธิ์ได้รับรางวัลพระราชทาน ถ้าเป็นผู้ได้คะแนนสูงที่สุดในกลุ่มผู้แข่งขันกลุ่มเดียวกัน

๖.๒ เกณฑ์การพิจารณา

- ๑) นักเรียนที่มีสิทธิ์รับรางวัลพระราชทาน จะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้
 ๑. ได้คะแนนการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานเฉลี่ยแต่ละข้อ (ในแบบ พร.๑) ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และได้คะแนนเฉลี่ยรวม ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐
 ๒. ได้คะแนนกิจกรรม/ผลงานดีเด่นเฉลี่ยแต่ละข้อ (ในแบบ พร.๑) ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และได้คะแนนเฉลี่ยรวมทุกข้อไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐
 ๓. ได้คะแนนเฉลี่ยรวมของคุณลักษณะพื้นฐานกับคะแนนกิจกรรม/ผลงานดีเด่น (ในแบบ พร.๑) ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐
 ๔. ได้คะแนนเฉลี่ยรวมจากกรรมการทุกคนสูงสุด และได้รับคะแนนเฉลี่ยรวมสูงสุดจากกรรมการแต่ละคนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่ทำการประเมิน

๒) นักเรียนที่มีสิทธิ์รับรางวัลชมเชย

นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นลำดับที่ ๒ และ ๓ จะได้รับรางวัลชมเชย (มี ๒ รางวัล) ซึ่งต้องผ่านการคัดเลือกระดับกลุ่มจังหวัด เมื่อผ่านเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. ได้คะแนนการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานเฉลี่ยแต่ละข้อ (ในแบบ พร.๑) ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และได้คะแนนเฉลี่ยรวม ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๒. ได้คะแนนกิจกรรม/ผลงานดีเด่นเฉลี่ยแต่ละข้อ (ในแบบ พร.๑)
ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และได้คะแนนเฉลี่ยรวมทุกข้อไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

หมายเหตุ

๑. คณะกรรมการประเมินที่ดำเนินการประเมินในแต่ละขั้นตอน
จะต้องตัดสินผลการคัดเลือก พร้อมทั้งส่งเอกสารประกอบมาให้ครบถ้วน
๒. ให้คณะกรรมการตัดสินผลการคัดเลือกสรุปบันทึกผลการคัดเลือก
ลงในแบบสรุปพฤติกรรมและผลงานดีเด่นของนักเรียน
๓. คณะกรรมการอำนวยการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา
เพื่อรับรางวัลพระราชทานจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินผลการคัดเลือกทุกระดับ
ทุกขนาด เป็นขั้นตอนสุดท้าย แล้วจึงเสนอผลให้กระทรวงศึกษาธิการลงนาม
และประกาศผลต่อไป

คณะผู้รับผิดชอบ

ที่ปรึกษา

ดร.อัมพร พินะสา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.เกศทิพย์ ศุภวานิช

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.ชนาธิป พู่แป

นักวิชาการศึกษานำนานุการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.มธุรส ประภาจันทร์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

ดร.ฉัตรชัย หวังมีจมี

นักวิชาการศึกษานำนานุการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นายประสิทธิ์ ทำกันหา

นักวิชาการศึกษานำนานุการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา

คู่มือการประเมินนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ISBN : 978-974-477-052-3

พิมพ์ครั้งที่ ๑	: มิถุนายน ๒๕๕๓	จำนวนพิมพ์ ๓๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	: สิงหาคม ๒๕๕๕	จำนวนพิมพ์ ๑๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓	: กรกฎาคม ๒๕๕๖	จำนวนพิมพ์ ๑๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๔	: สิงหาคม ๒๕๕๗	จำนวนพิมพ์ ๑๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๕	: สิงหาคม ๒๕๕๙	จำนวนพิมพ์ ๑๐,๒๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๖	: กรกฎาคม ๒๕๖๐	จำนวนพิมพ์ ๑๐,๒๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๗	: สิงหาคม ๒๕๖๑	จำนวนพิมพ์ ๑๔,๑๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๘	: กันยายน ๒๕๖๒	จำนวนพิมพ์ ๖,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๙	: กันยายน ๒๕๖๕	จำนวนพิมพ์ ๑๘,๐๐๐ เล่ม

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓๑๙ วังจันทระเกษม ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ : ๐๒๒๘๘ ๕๓๕๓ / ๐๒๘๘ ๕๓๕๘

E-mail : qa.obec@gmail.com